

мѣрки, величина на джгѣтъ, ще намѣримъ дължината на единъ градусъ.

Първо тѣсно измѣрване на градусътъ на меридианътъ было направено въ Франция отъ Пикара въ 1669 год между Парижъ и Амьенъ; въ 1700 г. Кассини продължилъ тѣзи джга до Пиринейтъ; въ 1735 год. были испроводены изъ Парижъ двѣ експедиции — една, коя състояла изъ Бугера и Кондамина, въ Перу за да измѣрятъ джгата на меридианътъ при екваторътъ; друга, коя състояла изъ Клеро и Мопертюн, въ Лапландиѣ за да измѣратъ джгата, коя е близо при полюсътъ. Испослѣ были направлены много градусны измѣрвания и при това въ различни мѣста на земьтъ, именно въ Англия, Ганноверъ, Дания, Россия, дѣто подъ ръководството на знаменитый В. Струве е измѣрена найголямата джга (23°) отъ Торнео до Исмаилъ, въ Ост-Индия и Пруссия. Сички такыва измѣрвания показали, че градусытъ на единъ и сѣщыйтъ меридианъ не сѣ равны по между си, а дължината имъ сѣ уголѣмъва отъ екваторътъ къмъ полюсытъ. Тѣй близо при екваторътъ дължината $1^{\circ} = 103,6$ отъ верстытъ, подъ ширинѣтъ $45^{\circ} = 104,2$ отъ верстытъ и близо при полюсътъ $104,7$ отъ верстытъ.

28. ФИГУРАТА НА ЗЕМЬЪТЪ. Отъ казаното слѣдува, че сѣкы меридианъ не е крѣтъ, а някъква сѣ крива линия. За да добиемъ понятие за формѣтъ на меридианътъ, нека забелѣжимъ, че отъ двѣтъ джгы, кон съдържатъ еднакво число градусы, по дълга ще бѣде онаѣ, на която радиусътъ е по голямъ; а по голяма кривана ще има джгата на по малкъ радиусъ, и отъ това меридианътъ може да сѣ разглѣдва като крива линия, на която кривината сѣ намалява отъ екваторътъ къмъ полюсытъ. По тѣчнытъ издирвания показватъ, меридианътъ иматъ форма на *еллиписъ* — крива, която сѣ получва при пресачанието на правыйтъ конусъ отъ площътъ, кон е наклонена къмъ осьтъ му; тѣзи крива има слѣдующето свойство: вѣтрѣ въ неѣ, връхъ найголѣмыйтъ ѣ диаметръ, който сѣ нарича *голяма ось*, намиратъ сѣ двѣ точки F и F_1 (чѣрт. 24), суммата на разстоянията на конто отъ сякъж точки на еллиписътъ е равна на голямѣтъ ось. Тѣй $FM + F_1M = AB$, $EN + F_1N = AB$ и тѣй на тат. Точкитъ F и F_1 сѣ наричатъ *фокусы*, а разстоянията имъ отъ